

וגילוי) וגם לבחינת 'עתיק יומין' (אף שמצד עצמה היא למעלה מהספירות) יש 43
 'פרצוף' (דמות, מבנה) של עשר ספירות אלא שבהיותן ב'עתיק' יש לספירות 44
 משמעות שונה מאשר לאחר הגילוי בעולם האצילות, ובעוד שבעולמות 45
 אצילות-בריאה-יצירה-עשיה הגבורה היא מידת הדין, הרי 'גבורה דעתיק' היא 46

"גבורות ממותקות" (ראה לקוטי תורה 47
 לרבנו הזקן, שמיני עצרת: "... המשכת 48
 י"ג מידות הרחמים נקרא וזקתי עליכם 49
 מים טהורים ... גבורה דעתיק יומין 50
 המלוכשת במוחא סתימאה על-דרך 51
 האמור כאן שגבורה דעתיק היא אור 52
 אין סוף שבחכמה) ... ונקרא מים 53
 טהורים לפי שבהם ועל ידם נמשך 54
 הטהרה כדכתיב מי יתן טהור מטמא 55
 כר... הרי שהמשכה עליונה זו נקראת 56
 גם כן לשון טהרה ועל דרך האמור כאן 57
 שעל ידי בחינה זו מהפכים אסור 58
 למותר) ... הטהרה היא העיקר בסוד 59
 הגבורה. אך אין זה בגבורה סתם 60
 דאצילות כי אם המשכת גבורה דעתיק 61
 כנ"ל מקור הטהרה... גבורה דעתיק 62
 שהם גבורות הממותקות בתכלית (... 63
 שהגבורות ב'שרשם הם 64
 למעלה מהחסדים⁴ (אלא 65
 שבהתגלות בפועל מידת החסד קודמת 66
 למידת הגבורה ולכן היא באה לפני 67
 בסדר הספירות) ולעתיד לבוא יאירו 68
 ויתגלו הדברים כפי שהם בשורשם, 69
 ונמצא שלטענתו יש קורח יש מקום 70
 והסבר גם על-פי קבלה וחסידות. 71
 וכיון שהיתה לו טענה על-פי 72
 שכל, ולא באופן שנתפנו רק 73
 לחלוק על משה ואהרן, 74
 מחלוקת בלבד, וכונתו לא היתה 75
 למחלוקת לשם מחלוקת בלבד, אם- 76
 כן למה נקרא זה בשם 77
 מחלוקת?

(ב) ויובן בהקדים הבאור על-פי 79
 חסידות במאמר המשנה² בפרקי 80
 אבות כל מחלוקת שהיא לשם 81
 שמים סופה להתקיים כו', 82
 איזו היא מחלוקת שהיא 83
 לשם שמים, זו מחלוקת הלל 84

ויקח קרח וגו'¹, והקושי בפסוק הוא מה פשר הביטוי "ויקח" בהקשר 1
 זה - את מה או את מי לקח קורח כאשר קם לחלוק על משה רבנו? ופירש 2
 רש"י לקח את עצמו לצד אחד 3
 ישראל להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הפהונה, 4

וזהו שתרגם אונקלוס את 5
 המילה "ויקח" ואתפלא, יצא 6
 לחלוק, נחלק משאר העדה 7
 להחזיק במחלוקת ולבוא 8
 בתלות כנגד משה רבנו. ועל זה 9
 אמרו במשנה² כל מחלוקת 10
 כו' שאינה לשם שמים כו' זו 11
 מחלוקת קרח וכל עדתו שאין 12
 סופה להתקיים. 13

וצריך להבין, מהו הטעם 14
 למה נקרא ענין זה של טענות 15
 קורח על משה רבנו המפורטות בהמשך 16
 הפרשה בשם מחלוקת, הרי לא 17
 היתה זו מחלוקת גרידא, 18
 ללא טעם וסיבה, אלא היתה 19
 לו לקורח טענה כלפי משה רבנו 20
 על-פי שכל, עם נימוק הגיוני 21
 וכמובא בפירושו רש"י, 22
 בפסוקים הבאים שחלק עם משה 23
 בגלל שהיתה לו טענה תלויה 24
 על נשיאותו של אליעזר בן 25
 עוזיאל בן קהת בן לוי שמינהו 26
 משה נשיא על בני קהת, אף 27
 שהיה הקטן מכלם, ובפרט 28
 על-פי המבאר בקבלה 29
 וחסידות³ שקרח שהיה לוי, 30
 בחינת גבורה, חלק על אהרן 31
 שהוא בחינת החסד, היפך 32
 הגבורה, לפי שרצה להגביר 33
 הגבורות על החסדים שיהיו 34
 הגבורות עיקר, והחסד טפל, כמו 35
 שהיה לעתיד-לבא שיתעלו 36
 הגבורות, וכמו שהוא גם 37

עכשו בבחינת עתיק, מבואר 38
 בקבלה וחסידות שבבחינת 'כתר עליון' 39
 (שלמעלה מעשר הספירות, כשם 40
 שהכתר הוא מעל הראש) יש בחינת 41
 'עתיק יומין' (שנעתק ונבדל מ'יומין' 42

בס"ד. שבת פרשת קרח,
מברכים החודש תמוז, ה'תשכ"ז
(הנחה בלתי מוגה)

ויקח קרח וגו'¹, ופירש רש"י לקח את עצמו 1
 לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה 2
 לעורר על הפהונה, וזהו שתרגם אונקלוס 3
 ואתפלא, נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת. 4
 ועל זה אמרו במשנה² כל מחלוקת כו' שאינה 5
 לשם שמים כו' זו מחלוקת קרח וכל עדתו. 6
 וצריך להבין, מהו הטעם למה נקרא ענין זה 7
 בשם מחלוקת, הרי לא היתה זו מחלוקת 8
 גרידא, ללא טעם וסיבה, אלא היתה לו טענה 9
 על-פי שכל, וכמובא בפירושו רש"י, שחלק עם 10
 משה בגלל שהיתה לו טענה על נשיאותו של 11
 אליעזר בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני 12
 קהת, אף שהיה הקטן מכלם, ובפרט על-פי 13
 המבאר בקבלה וחסידות³ שקרח שהיה לוי, 14
 בחינת גבורה, חלק על אהרן שהוא בחינת 15
 החסד, לפי שרצה להגביר הגבורות על החסדים 16
 שהיו הגבורות עיקר, וכמו שהוא גם עכשו 17
 בבחינת עתיק, שהגבורות ב'שרשם הם למעלה 18
 מהחסדים⁴. וכיון שהיתה לו טענה על-פי שכל, 19
 ולא באופן שנתפנו רק לחלוק על משה ואהרן, 20
 מחלוקת בלבד, אם-כן למה נקרא זה בשם 21
 מחלוקת.

(ב) ויובן בהקדים הבאור במאמר המשנה² כל 24
 מחלוקת שהיא לשם שמים סופה 25
 להתקיים כו', איזו היא מחלוקת שהיא לשם 26
 שמים, זו מחלוקת הלל ושמאי⁵, והקשה 27

(1) ריש פרשתנו (טז, א). (2) אבות פ"ה מ"ז. (3) לקו"ת פרשתנו נד, ג. סד"ה ויקח קרח העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' א'מג). ובכ"מ. (4) לקו"ת שה"ש יו"ד, א. ובכ"מ. (5) בהבא לקמן - ראה ד"ה כל מחלוקת תרל"ב (סה"מ תרל"ב ח"ב ס"ע שעג ואילך). תרע"ח (סה"מ תרע"ח ס"ע שנא ואילך). וראה גם אוה"ת פרשתנו ע' תרצז. רד"ה כל מחלוקת תער"ב (המשך

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

41 לפי שהבית-דין דלעתיד-לבא יהיה גדול יותר מן הריינים
 42 הראשונים בהקמה ובמגןן (שיכול
 43 לבטל דברי הראשונים¹¹ בהתאם לכלל הבלכה שבית-דין יכול לבטל
 44 פסק הלכה של בית-דין שקדם לו רק אם הוא גדול ממנו בחכמה ובמניין),
 45 והם בית הדין הגדול בחכמה ובמניין
 46 שיהיה לעתיד לבוא ופסקו הלכה
 47 כבית-שמאי¹².
 48 אך עדין צריך להבין¹³,
 49 שהרי משמעות הלשון סופה
 50 להתקיים הוא שיתקיימו שתי
 51 הדעות הסותרות יחדו, בעת
 52 ובעונה אחת, ולכאורה ממה-
 53 נפשך, בכל אופן, פיון שבזמן
 54 הזה הלכה כבית-הלל בלבד
 55 ולא נהגים גם כבית שמאי, ואילו
 56 לעתיד-לבא תהיה הלכה
 57 כבית-שמאי בלבד ולא ינהגו
 58 כבית הלל, אם-כן אימתי
 59 יתקיימו שניהם יחדו?
 60 גם צריך להבין אומרם במשנה
 61 זו שמחלוקת שהיא לשם
 62 שמים סופה להתקיים, היינו,
 63 המשמעות הפשוטה של הרברים
 64 שהמחלוקת של הלל ושמאי "סופה
 65 להתקיים" היא שגם לעתיד-לבא
 66 באשר את רוח הטומאה
 67 אעביר מן הארץ¹⁴ ולא תהיה
 68 בעולם שום מציאות שלילית בלתי
 69 רצויה ישאר ענין של
 70 מחלוקת, שמזה משמע,
 71 שיש מעלה ויתרון מסוים בענין
 72 של מחלוקת, ואינו מובן,
 73 מהי המעלה בזה, ולמה טוב
 74 שהמחלוקת תהיה גם לעתיד לבוא,
 75 בימות המשיח דלכאורה הלא
 76 מוטב שמלכתחילה לא יהיה
 77 ענין של מחלוקת כלל?

1 ושמאי⁵, והקשה המהר"ל⁶, למה נקט התנא במשנה מחלוקת
 2 הלל ושמאי דוקא, הרי יש במשנה פמה וכמה מחלוקות של
 3 תנאים נוספים, מלבד הלל ושמאי, ואלו ואלו דברי אלקים
 4 חיים⁷, ולכל אחת מהדעות, אף שהן חלוקות וסותרות זו את זו, יש שורש
 5 ומקור בקדושה, ברצונו וחכמתו של
 6 הקדוש ברוך הוא נותן התורה,
 7 ובודאי שפולם הם מחלוקות
 8 לשם שמים, וכדמוכח וכפי
 9 שמוכח גם מסיום המשנה:
 10 ושאניה לשם שמים זו
 11 מחלוקת קרח וכל עדתו,
 12 הינו, שרק מחלוקת קרח
 13 אינה לשם שמים, אבל
 14 המחלוקת של כל התנאים
 15 והאמוראים ולא רק מחלוקת הלל
 16 ושמאי היא לשם שמים, ואם-
 17 כן סופן להתקיים ולמה מזכירה
 18 המשנה דוקא את מחלוקת הלל
 19 ושמאי?
 20 גם צריך להבין בדברי
 21 המשנה שמחלוקת שהיא
 22 לשם שמים כמו מחלוקת
 23 הלל ושמאי סופה להתקיים.
 24 דהנה, ידוע הפירוש⁸ של
 25 "סופה להתקיים" על-פי קבלה
 26 וחסידות שהפננה בזה היא
 27 שלעתיד-לבא תהיה הלכה
 28 כבית-שמאי אף שכעת ההלכה היא
 29 כבית הלל, ואם סוף המחלוקת
 30 להתקיים כי יבוא זמן שבו יפסקו לפי
 31 בית שמאי כן שלשתי הדעות יהיה
 32 קיום. דהנה, אף שהתורה
 33 הזאת לא תהיה מוחלפת⁹
 34 לעולם, והרי עכשו הלכה
 35 כבית-הלל⁷, ועד כיון כן
 36 שבית-שמאי במקום בית-
 37 הלל אינה משנה¹⁰ וזו דעה
 38 שאין להתחשב בה בפסיקת ההלכה
 39 כעת, מפל-מקום לעתיד-לבא
 40 תהיה הלכה כבית-שמאי⁸,

תער"ב ח"א ע' לג.) (6) בספרו דרך חיים על מסכת אבות. (7) עירובין יג, ב. (8) מקדש מלך לוח"א יז, א. הובא בלקו"ת פרשתנו שם. (9) עיקר הט' מ"ג העיקרים (פירוש המשניות להרמב"ם סנהדרין הקדמה לפרק חלק). (10) ברכות לו, ריש ע"ב. וש"נ. (11) ראה רמב"ם הל' ממרים פ"ב ה"ב. (12) ראה גם קונטרס בענין "תורה חדשה מאתי תצא" ס"ז (סה"ש תנש"א ח"ב ע' 571. תו"מ התוועדויות תנש"א ח"ג ע' 283). (13) ראה גם קונטרס בענין "הלכות תורה שבע"פ שאינן בטלין לעולם" ס"ח (התוועדויות תשנ"ב ח"א ע' 184. תו"מ הדרנים על הרמב"ם וש"ס ע' רלח). (14) זכר"י יג, ב.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

ענין שהתרחש לפני מעשה דור הפלגה (שהיה לאחר המבול). **כִּידוּעַ** 21 41
 דְּמַה שֶׁכְּתוּב בְּקוֹרַח וְאַתְּפֹלֵג, הוּא עַל־דֶּרֶךְ רִקִּיעַ הַמַּבְדִּיל 42
 כִּנְאֹמֵר בְּתוֹרָה לְגַבֵּי מַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית, "וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת 43
 הַרְקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לַרְקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לַרְקִיעַ" 44
שְׂזוּהִי הַבְּדֵלָה וְהַפְרָדָה זֶה בֵּין הַמַּיִם 45
 הַעֲלִיּוֹנִים לְמַיִם הַתַּחְתּוֹנִים, הִיא 46
 הַמַּחְלֹקֶת הָרְאשׁוֹנָה שֶׁמְצַיְנֵנוּ 47
 בַּתּוֹרָה, וְהִיא הַשְּׂרָשׁ לְכָל 48
 עֲנָנֵי שֶׁל מַחְלֹקֶת, וְכֹדָאִיתָא 49
 וְכַפִּי שְׂמוּבָא בַּמְדַּרְשׁ²² לָמָּה אֵין 50
 כְּתִיב בַּיּוֹם הַשְּׂנִי לְבְרִיאַת הָעוֹלָם 51
 כִּי טוֹב כּוֹ', כִּמוּ שְׂכָתוּב בְּכָל שָׂאֵר 52
 יְמֵי הַבְּרִיאָה, כִּיּוֹן שָׁבּוּ בַּיּוֹם הַשְּׁנִי 53
 נִבְרָאת מַחְלֹקֶת, שֶׁנֶּאֱמַר²³ 54
 וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. 55
 וְהַעֲנָנֵי בְּזֵה, שֶׁהִתְחַלְּקוֹת 56
 הַהַבְּדֵלָה וְהַפְרָדָה בֵּין מַיִם לְמַיִם 57
 הוּא הַשְּׂרָשׁ לְ(חֲטָא עֵי־ 58
 הַדַּעַת²⁴ וְדוֹר הַפְּלִגָּה²⁵, וְעַד 59
 לְמַחְלֹקֶת קֶרַח וְעַדְתּוֹ וְכִיּוֹן 60
 שֶׁהַבְּדֵלָה זֶה הִיא שׂוֹרֵשׁ לְדַבְרֵים לֹא 61
 רְצוּיִים, לְכֵן לֹא נֹאמַר בַּיּוֹם הַשְּׁנִי 62
 לְבְרִיאַת הָעוֹלָם "כִּי טוֹב". 63
 ד) וּבִיאֹר הָעֲנָנִי, דְּהֵינָה אֲמָרוֹ 64
 רְבוּתֵינוּ וְ"ל²⁶ בְּמַדְרֵשׁ עַל פְּסוּקִים 65
 אֵלֶּה מִתְחַלֵּת בְּרִיתוֹ שֶׁל עוֹלָם 66
 (שָׂאֵז הָיָה הָעוֹלָם מִיַּם בְּמַיִם, 67
 וְכָל הַמַּיִם הָיוּ מְחוּבָרִים יַחַד וְלֹא 68
 הָיְתָה עֲדִין הַתְּחַלְּקוֹת בֵּין 69
 מַיִם עֲלִיּוֹנִים שֶׁמֵּעַל לַרְקִיעַ לְמַיִם 70
 תַּחְתּוֹנִים שֶׁמִּתַּחַת לַרְקִיעַ, שֶׁעַל־ 71
 יְדֵי רִקִּיעַ הַמַּבְדִּיל שֶׁעַל־יְדוֹ 72
 נּוֹצְרָה הַחֲלֻקָּה (הוּו) לֹא הָיָה 73
 קִילוּסוֹ שְׂכַחוֹ שֶׁל הַקְּבִ"ה 74

גַּם צְרִיף לְהַבִּין מַה שֶׁכְּתוּב בְּכָכָא הַב' בְּפִיִּסְקָא הַשְּׁנִיָּה שֶׁל 1
 הַמַּשְׁנָה שֶׁמַּחְלֹקֶת שְׂאִינָה לְשֵׁם שְׂמִים הִיא מַחְלֹקֶת קֶרַח 2
 וְכָל עַדְתּוֹ, שֶׁמְשַׁמְעוֹת הַלְשׁוֹן שֶׁל הַמַּשְׁנָה בְּפִשְׁטוֹת הוּא שֶׁפֶל 3
 עֲנָנֵי הַמַּחְלֹקֶת עֲלֶיהָ מְדוּבָר כֹּאן — שֶׁבְּהַכְרַח שְׂיָהִיו בְּהַ שְׂנֵי 4
 צְדָדִים — אִינָה לְשֵׁם שְׂמִים, 5
 וְאִינוּ מוֹבָן, שֶׁהָרִי רַק מֵצֵד 6
 קֶרַח וְעַדְתּוֹ הָיָה זֶה שְׂלֹא 7
 לְשֵׁם שְׂמִים, אֲבָל מֵצֵד מִשָּׂה 8
 וְאַהֲרֹן הָרִי פּוֹנְתָם הֵיטָה לְשֵׁם 9
 שְׂמִים וְלָמָּה הַמַּשְׁנָה מִתְּבַטֵּאת 10
 בַּלְשׁוֹן שֶׁמְשַׁתְּמַע מִמֶּנּוּ שְׁכַלּוֹת 11
 הַמַּחְלֹקֶת הַזֹּה, וְלֹא רַק הַעֲמָדָה שֶׁל 12
 קוֹרַח וְעַדְתּוֹ, הִיא "שְׂלֹא לְשֵׁם שְׂמִים"? 13
 ג) וּלְהַבִּין זֶה יֵשׁ לְכָאֵר 14
 תְּחִילָה שְׂרָשׁ עֲנָנֵי מַחְלֹקֶת 15
 קֶרַח, לְפִי פְּנִימִיּוֹת הָעֲנִינִים, שֶׁעַל 16
 זֶה נֶאֱמַר וַיִּקַּח גו', וְתַרְגָּם 17
 אֲוִנְקְלוֹס וְאַתְפֹּלֵג (פֶּנ"ל), 18
 שֶׁהַדִּיק וְדָאֲתַפֵּלַג דְּוִקָא (אֶף 19
 שֶׁאֲפֹשֶׁר לְתַרְגָּם תִּיבַת 20
 מַחְלֹקֶת בְּאוֹפֵן אַחֵר שֶׁהָרִי 21
 בְּפִסּוּק נֹאמַר "וַיִּקַּח" הוּא¹⁵ לְפִי 22
 שֶׁעַדְתּוֹ קֶרַח הָיוּ גִלְגוּל הַנְּשֻׁמּוֹת 23
 שֶׁל דוֹר הַפְּלִגָּה¹⁶, עֲלֵיהֶם מְסוּפֵר 24
 בְּתוֹרָה בְּפִרְשַׁת נַח, שְׁחֹזְרוּ וַיִּרְדּוּ לְעוֹלָם 25
 וְהַתְּגַלְּלוּ בְּקוֹרַח וְעַדְתּוֹ וְזֶהוּ 26
 וְאַתְפֹּלֵג מְלִשׁוֹן הַפְּלִגָּה, כְּלִשׁוֹן 27
 הַכְּתוּב כִּי בְּיָמָיו נִפְלְגָה 28
 הָאֲרִיץ¹⁷ שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַתְּפַלְּגוֹת 29
 וּמַחְלֹקֶת. וְזֶהוּ גַּם מַה שֶׁהַקְּתוּב 30
 קָרָאֵם אֶת אֲנָשֵׁי דוֹר הַפְּלִגָּה אֲנָשֵׁי 31
 שֵׁם¹⁸, עַל שֵׁם שֶׁאֲמָרוּ בַּעַת 32
 דוֹר הַפְּלִגָּה "הֵבֵה נִבְנָה לָנוּ עִיר 33
 וּמִגְדָּל וָרֵאשׁוּ בַשָּׁמַיִם", וְנִצְעֵשָׂה 34
 לָנוּ שֵׁם¹⁹, וְאֲמָרוּ רְבוּתֵינוּ 35
 וְ"ל²⁰ אֵין שֵׁם אֲלֵא עֲבוּדָה 36
 זָרָה וְקוֹרַח וְעַדְתּוֹ הָיוּ גִלְגוּל מֵאֲנָשִׁים 37
 אֵלֶּה. 38

אֲפֹשֶׁר יֵשְׁנוּ עֲנָנֵי נּוֹסֵף בְּשְׂרָשׁ 39
 מַחְלֹקֶת קֶרַח, הַקּוֹדֵם לָזֶה 40
 וְעַד לְמַחְלֹקֶת קֶרַח וְעַדְתּוֹ.
 ד) וּבִיאֹר הָעֲנָנִי, דְּהֵינָה אֲמָרוֹ רְבוּתֵינוּ וְ"ל²⁶ מִתְחַלֵּת בְּרִיתוֹ שֶׁל עוֹלָם (שָׂאֵז
 הָיָה הָעוֹלָם מִיַּם בְּמַיִם, וְלֹא הָיְתָה עֲדִין הַתְּחַלְּקוֹת בֵּין מַיִם
 עֲלִיּוֹנִים לְמַיִם תַּחְתּוֹנִים שֶׁעַל־יְדֵי רִקִּיעַ הַמַּבְדִּיל) לֹא הָיָה קִילוּסוֹ שֶׁל הַקְּבִ"ה

15) ראה גם אוה"ת פרשתנו ע' תרפ"ה. 16) מגלה עמוקות אופן קפא בשם הבחיי (פרשתנו טז, כט). 17) נח יו"ד, כה.
 18) ריש פרשתנו (טז, ב). 19) נח יא, ד. 20) ב"ר פל"ח, ח. 21) נועם אלימלך עה"פ - הובא ונתבאר באוה"ת פרשתנו ע' תרצו. ע' תשכג. ד"ה כל פטר רחם תרכ"ז (סה"מ תרכ"ז ע' שמב ואילך). ובכ"מ. 22) ב"ר פ"ד, ו. 23) בראשית א, ו.
 24) ראה גם סה"מ תרכ"ז ע' רטז. 25) ראה גם לקו"ש ח"ח ס"ע 105 ואילך. 26) ב"ר רפ"ה.

ביאור בדרך אפשר

1 עולה אלא מן המים, משל למלך שבנה פלטרין ארמון
 2 והושיב בתוכה אלמים, והיו משפיעין ושואלין בשלומו
 3 של מלך ברמיזה כו' [וזה לשון המדרש: ויאמר אלוקים יקו המים,
 4 כתיב 'מן גערתך ינסונו מקול וגו']. רבי ברכיה בשם רבי אבא בר אמי אמר:
 5 יעשה מדה למים והיך מה דאת אמר
 6 וקו ינטה על ירושלים. רבי אבא בר
 7 הכנא בשם רבי לוי אמר: אמר הקדוש
 8 ברוך הוא, יקו לי המים מה שאני
 9 עתיד לעשות בהם. משל למלך שבנה
 10 פלטרין והושיב בתוכה אלמים והיו
 11 משפיעין ושואלים בשלומו של מלך
 12 ברמיזה ובאצבע ובמגולין אמר המלך
 13 אלו היו פקחין על אחת כמה וכמה.
 14 אתמהא, הושיב בה המלך דירויין
 15 פקחין, עמדו והחזיקו בפלטין אמרו
 16 אין פלטין זו של מלך שלנו היא. אמר
 17 המלך תחזור פלטין לכמו שהייתה. כך
 18 מתחילת ברייתו של עולם לא היה
 19 קלוטו של הקדוש ברוך הוא עולה
 20 אלא מן המים הדא הוא דכתיב מקולות
 21 מים רבים אדירים משברי ים ומה היו
 22 אומרין אדיר במרום ה'. אמר הקדוש
 23 ברוך הוא: מה אם אלו שאין להן לא
 24 פה ולא אמירה ולא דיבור והרי הן
 25 מקלסין אותי, כשאברא אדם על אחת
 26 כמה וכמה. עמד דור המבול ומרד בו,
 27 עמד דור אנוש ומרד בו, דור הפלגה
 28 ומרד בו. אמר הקדוש ברוך הוא יפנו
 29 אלו ויעמדו ויבואו אותן שישבו בהן
 30 מקודם, הדא הוא דכתיב ויהי הגשם
 31 על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה[.]
 32 ומבאר בזה²⁷, בתורת החסידות, שדיוריים אלמים שהיו בארמון
 33 המלך מקלסין ברמיזה, והיו משבחים את המלך ברמיזה קאי על
 34 הנבראים דעלמא דאתפסיא שהם בטלים במקורם כו'. על
 35 הכתוב "ברוך ה' אלוקי ישראל מן העולם ועד העולם" אמרו בוהר:
 36 "מעלמא דאתכסיא (העולם הנסתר) לעלמא דאתגליא (לעולם הגלוי)".
 37 מוסבר על כך בתורת החסידות כי כשם שבעולם הזה יש "ים" שהוא עולם
 38 שהנבראים שבו מכוסים ויש "יבשה" שהיא עולם שהנבראים שבו גלויים,
 39 על דרך זה למעלה, להבדיל, יש רגות גבוהות שבגלל הרוממות שלהם הן
 40 נעלמות ומכוסות ונקראות "עלמא דאתכסיא" או "עלמין סתימין", עולמות
 41 'סתומים' ונסתרים, והם בטלים למקורם האלוקי כשם שהנבראים שבים
 42 בטלים למים, מקור חיותם, ואילו האור האלוקי המצומצם שיורד ומתגלה
 43 לנבראים נקרא "עלמא דאתגליא".

ביאור בדרך אפשר

44 והנה, אף שגדלה מעלת הקילוס של דיוריים אלמים פאשר
 45 הנה העולם מלא מים במים, וכל כולו היה בבחינת "עלמא
 46 דאתכסיא", כדברי המדרש שבאותה שעה לא היתה שום מרידה של הנבראים
 47 בקדוש ברוך הוא, מפל-מקום היתה אתר-כף ההבדלה וההפרדה
 48 בין מים למים על-ידי רקיע
 49 המבדיל, ובאופן שיקוו
 50 המים גו' ותראה היבשה
 51 גו'²⁸, שהוא ענין עלמא
 52 דאתגליא, שהנבראים שבו
 53 הם לא בטלים למקור חיותם ואינם
 54 מחוכרים לעפר כמו שהנבראים שבים
 55 מחוכרים למי הים אלא הם בבחינת
 56 מציאות יש דוקא ונפרדים
 57 ממקורם.
 58 אף אין הפנה שהנבראים
 59 שבבחינת "עלמא דאתגליא" ישארו
 60 בבחינת מציאות יש, בתחושה
 61 של מציאות עצמאית, נפרדת ממקור
 62 החיות באלוקות, אלא תכלית
 63 הפנה היא שמציאות היש
 64 גופא עצמה תהיה כלי
 65 לאלקות ובסופו של דבר יהיה גילוי
 66 אלקות גם בנבראים אלה. וזהו
 67 הביטול לאלוקות של הנבראים שהם
 68 בבחינת "יש" (הנבראים של "עלמא
 69 דאתגליא") התיקון לענין
 70 ההבדלה והמחלוקת שקשור
 71 בענין הישות והפירוד, כמאמר
 72 רבותינו ז"ל²² במדרש שאף
 73 שפיום השני לבריאת העולם לא
 74 פתיב פי טוב, לפי שבו נבראת מחלוקת, כמובא לעיל
 75 מפל-מקום פתיב בשלישי ביום השלישי לבריאת העולם פי טוב
 76 שני פעמים, אחר למלאכת המים כו'²⁹ של יום שני ואחד על
 77 הבריאה שנבראה ביום שלישי עצמו (ובלשון רש"י: "ומפני מה לא נאמר כי
 78 טוב ביום שני, לפי שלא נגמר מלאכת המים עד יום שלישי, והרי התחיל בה
 79 בשני ודבר שלא נגמר אינו במלואו וטוב, וביום השלישי שנגמרה מלאכת
 80 המים והתחיל ונגמר מלאכה אחרת, כפל בו כי טוב שתי פעמים, אחד לגמר
 81 מלאכת היום השני ואחד לגמר מלאכת היום השלישי"), לפי שעל-ידי
 82 ההבדלה והמחלוקת שהיו בתחילה, נעשה לאחר מכן ענין של
 83 אחדות והתפללות בין שני הדברים שנחלקו ונברלו באופן נעלה
 84 יותר, ובענינו, על ידי הפירוד מאלוקות שנעשה בבריאת נבראים שהם
 85 באופן של "עלמא דאתגליא" ולא ניכר בהם הביטול לאלוקות, הרי לאחר מכן
 86 הביטול שלהם הוא באופן נעלה יותר, היינו שמציאות היש גופא עצמו

(27) ד"ה ויאמר אלוקים יקו המים תרכ"ז (סה"מ תרכ"ז בתחלתו). וראה גם ד"ה בראשית ברא פ"ג ואילך (תורת מנחם - התוועדויות חלק מח ע' 160 ואילך). (28) בראשית א, ט. (29) ראה גם סה"מ תרכ"ז ע' שמו.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 **נַעֲשִׂית כְּלֵי לְאֱלֹקֹת** ובנבראים התחתונים עצמם (שהם בחינת 'עלמא
 2 דאתגליא" יהיה גילוי אלוקות) **וְעִנְנָן זֶה** של השראת השכינה וגילוי
 3 אלוקות בנבראים התחתונים **נִתְחַדֵּשׁ בְּמִתְן-תּוֹרָה, שְׁאֵז נִתְבַּטְּלָה**
 4 **הַגְּזֵרָה וְהַהֲבַדְּלָה שֶׁבֵּין עֲלִיוֹנִים לְתַתְּחוֹנִים, שֶׁהִתְחַתְּוִינִים**
 5 **יַעֲלוּ לְעֲלִיוֹנִים וְהַעֲלִיוֹנִים**
 6 **יֵרְדוּ לְתַתְּחוֹנִים**³⁰, כדברי
 7 המדרש שמצב העולם לפני מתן תורה
 8 דומה למלך שגור על שתי מדינות
 9 שבני מדינת רומי לא ירדו לסוריא, ובני
 10 סוריא לא יעלו לרומי, ואחר כך ביטל
 11 את הגזירה, וכך עד מתן תורה הייתה
 12 'גזירה' של הבדלה בין העולמות
 13 העליונים לעולמות התחתונים ולא
 14 היתה אפשרות להשראת השכינה
 15 וגילוי אלוקות בעולם הגשמי כאן
 16 למטה, ובמתן תורה בטלה ה'גזירה'
 17 וניתן הכוח להמשיך אלוקות בעולם
 18 הזה הגשמי **שֶׁזָהוּ חִיבוּרָה שֶׁל**
 19 **רוּחַנִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת שֶׁנַּעֲשָׂה**
 20 **עַל-יְדֵי קִיּוּם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת,**
 21 **כִּי הַמִּצְוֹת שֶׁהֵן רִצּוֹן ה'** **נִתְלַבְּשׁוּ**
 22 **בְּדַבְרֵי גִשְׁמִיִּים,** כמו ציצית
 23 בצמר גשמי, תפילין בקלף גשמי
 24 וכדומה, **וְעַל-יְדֵי קִיּוּם הַמִּצְוֹת**
 25 **בַּמַּעֲשׂוֹת חִפְץ גִּשְׁמִי נַעֲשָׂה הַדָּבָר**
 26 **הַגִּשְׁמִי כְּלֵי לְאֱלֹקֹת, וְכִמּוֹ**
 27 **כֵּן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, שֶׁגַם הוּא**
 28 **פּוֹעֵל חִיבוּרָה שֶׁל גִּשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת,**
 29 **כִּיּוֹן שֶׁהַמּוֹחַ הַגִּשְׁמִי שֶׁל**
 30 **הָאָדָם מֵתְאַחַד עִם הַתּוֹרָה**
 31 **שְׁלוֹמֵד, וְעַל-יְדֵי-זֶה מֵתְאַחַד**
 32 **הַמּוֹחַ הַגִּשְׁמִי שֶׁל הָאָדָם (גִּשְׁמִיּוֹת) עִם**
 33 **אֱלֹקֹת (רוּחַנִיּוֹת).**
 34 **וְזָהוּ שֶׁהַתּוֹרָה נִיתְּנָה לְמִטָּה**
 35 **דְּקָא, כְּמֵאמַר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל**³¹
 36 **בְּגִמְרָא, שְׂכַאשׁוּר מִשֶׁה רַבְּנֵי עַלְה לְמִרוּם לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וְהַמַּלְאכִים בְּקִשׁוּ**
 37 **שֶׁהֵם יִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, אִמְרוּ לָהֶם מִשֶׁה רַבְּנֵי לְמַצְרִיִּים יֵרְדְתֶם כּוּ'**
 38 **וְיִצְרֵ-הַרְעֵ יֵשׁ בְּיַנְיָכֶם,** ואם כן מה לכם ולתורה שנאמר בה "אנכי ה'
 39 אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים?" הרי שהתורה ניתנה למטה דווקא
 40 **וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל**³² **שֶׁכֵּל הַתּוֹרָה נִיתְּנָה לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם**
 41 **בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא הַשְּׁלוֹם, בְּמוֹבֵן שֶׁל חִיבוּרָה שְׁנֵי הַפְּסִיִּים עִנְנָן חִיבוּרָה**

1 **בּוֹרָא וְנִבְרָא,** למרות שיש ביניהם ריחוק הערך ופער עצום **שֶׁהַעוֹלָם**
 2 **יִהְיֶה דִּירָה לוֹ יִתְבָּרַךְ**³³ כדברי המדרש הידועים, שהובאו ונתבאר
 3 בתורת החסידות בהרחבה, שתכלית בריאת העולם היא כדי שתהיה 'דירה'
 4 לקדוש ברוך הוא, מקום ראוי לגילוי אלוקות והשראת השכינה, דווקא בעולם
 5 הזה הגשמי התחתון.
 6 **וְזָהוּ גַם הָעִנְנָן הַפְּנִימִי**
 7 **דְּמִחְלוּקַת לְשֵׁם שְׁמַיִם,** כפי
 8 שהלך ומבאר. **דְּהִנְהָ**³⁴ **עִנְנָן**
 9 **'שֵׁם שְׁמַיִם' בְּאוֹתִיּוֹת,** במילים,
 10 **בַּסְּגוּן הַקְּבֵלָה הוּא יְחִיד**
 11 **זְעִיר-אַנְפִּין וּמְלֻכּוֹת,** השפעה
 12 והמשכה של אור אלוקי כתוצאה
 13 מהתאחדות וחיבור פנימי בין 'זעיר
 14 אנפין', המידות העליונות (הספירות)
 15 חסד וגבורה וכן הלאה, הנקראות
 16 "פנים קטנות", כי לעומת האור המאיר
 17 במוחין העליונים, האור המאיר
 18 במידות הוא מועט) וספירות המלכות
 19 **כִּי 'שְׁמַיִם' הוּא בְּחִינַת זְעִיר-**
 20 **אַנְפִּין,** המידות העליונות **וְשֵׁם**
 21 **הוּא בְּחִינַת מְלֻכּוֹת** שעניינה
 22 להמשיך ולגלות ולהוריד למטה את
 23 האור של הספירות שמעליה (המוחין
 24 והמידות), וכן השם הוא לא עצם
 25 המהות אלא התגלות והארה. **וְעִנְנָנוּ**
 26 **שֶׁל הַיְחִיד וְהַחִיבוּרָה שֶׁל "שְׁמַיִם"**
 27 **ו"שֵׁם" בְּעִבּוּדָה** בעבודת ה'
 28 הרוחנית של כל אחד ואחד **הוּא**
 29 **חִיבוּרָה רוּחַנִיּוֹת עִם גִּשְׁמִיּוֹת,**
 30 **כַּאֲמוֹר לַעִיל אֹדוֹת הַחִידוּשׁ שֶׁנַּפְעַל**
 31 **בְּמִתְן תּוֹרָה כִּי 'שְׁמַיִם' מוֹרָה**
 32 **עַל עִנְנָן הַרוּחַנִיּוֹת, וְ'שֵׁם'**
 33 **מוֹרָה עַל עוֹלָם הָזֶה, כִּי שֵׁם**
 34 **הוּא הָאָרֶה בְּלִבְד וְלֹא עֲצָם,**
 35 **כִּשֶׁם שְׂבָאָדָם שְׁמוּ הוּא לֹא עֲצָם**
 36 **מְהוּתוֹ, כֵּן לְמַעְלָה, כְּכִיכּוֹל, "שְׁמַיִם" הֵינּוּ הָאוֹר הָאֱלוּקִי הַמַּאִיר בְּעוֹלְמוֹת**
 37 **עֲלִיוֹנִים ו"שֵׁם" הוּא הָאוֹר הָאֱלוּקִי כִּפִּי שֶׁהוּא מְצוּמָצֵם וּמְתַלַּבֵּשׁ בְּדַבְרֵי**
 38 **גִּשְׁמִיִּים וְעַל זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל**³⁵ **הֲלֵךְ הַקְּבֵ"ה מְהֻלָּךְ**
 39 **ת"ק שְׁנָה לְקִנּוּת לוֹ שֵׁם, שֶׁזָהוּ הַמְּרַחֵק מִן הַרְקִיעַ לְאַרְץ**³⁶
 40 **הִרִי שְׁעִינִין ה"שֵׁם" קָשׁוּר בִּירִידָה מִלְּמַעְלָה (רוּחַנִיּוֹת, רִקִיעַ) לְמַטָּה**
 41 **(גִּשְׁמִיּוֹת, אֲרִץ).**

(30) שמו"ר פ"ב, ג. נתחומא וארא טו. וראה לקו"ש ח"ח ע' 118. (31) שבת פח, סע"ב ואילך. (32) רמב"ם סוף הל' חנוכה.
 (33) ראה נתחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדבר פ"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ. (34) ראה גם אוה"ת פרשתנו ע'
 תשר. (35) קה"ר פ"ז, א (ב). מדרש שמואל פכ"ג. וראה לקו"ש חכ"ו ע' 207. (36) חגיגה יג, א.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְהוּ עֲנִין מִחֲלוּקַת לְשֵׁם שְׁמַיִם, שְׁפִנַּת הַמִּחְלוּקַת
 2 וְהַהֲבָדְלָה כּוּ' בְּשׁוֹרֵשׁ הַדְּבָרִים הִיא כְּדֵי לְפַעוֹל חִיבוּר
 3 הַרוּחָנִיּוֹת עִם הַגְּשָׁמִיּוֹת (שֵׁם שְׁעִינֵינוּ גְּשָׁמִיּוֹת עִם שְׁמַיִם שְׁעִינֵינָם
 4 רוחניות), וְכַנ"ל שְׁגַם הַגְּשָׁמִיּוֹת שֶׁהִיא בְּכַחַיִּת "יש" וְנִפְרַד תְּהִיָּה
 5 כְּלִי לְאֵלְקוֹת. וְזֶהוּ שְׁמִחְלוּקַת
 6 שְׁהִיא לְשֵׁם שְׁמַיִם סוּפָה
 7 לְהַתְקַיֵּם, שְׁלִבְסוּף לְעֵתִיד לְבוֹא,
 8 בִּימֹת הַמְּשִׁיחַ תְּתַקַּיֵּם פְּנוּת
 9 הַמִּחְלוּקַת, כְּפִי שֶׁהִיא בְּשׁוֹרֵשׁ
 10 לְהִבְיֵא לִיְדֵי אַחְדוֹת
 11 וְהַתְּפַלְלוֹת שֶׁל הַנְּבִרָאִים בְּאֵלּוּקוֹת
 12 בְּאוֹפֵן נֶעְלָה יוֹתֵר, שְׁגַם
 13 הַגְּשָׁמִיּוֹת הַנְּחוּתָה בְּיוֹתֵר תְּתַחַבֵּר
 14 עִם הַרוּחָנִיּוֹת וְהֶאֱלָקוֹת.
 15 (ה) וְעַל-פִּי-זֶה יוֹכֵן גַּם מַה
 16 שְׁאֲמָרוּ אִיזוֹ הִיא מִחְלוּקַת
 17 שְׁהִיא לְשֵׁם שְׁמַיִם זו
 18 מִחְלוּקַת הַלֵּל וְשְׁמַאי³⁷, זֶה
 19 גַּם הַמַּעֲנָה לְשֵׁלָה הָאִמּוּרָה לְעִיל
 20 מְדוּעַ הַמַּשְׁנָה מְדַבֵּרַת דּוּקָא עַל
 21 מִחְלוּקַת הַלֵּל וְשְׁמַאי אִף שְׁבוּדָא
 22 הַמִּחְלוּקוֹת שֶׁל כֹּל הַתְּנַאִים הִיוּ לְשֵׁם
 23 שְׁמַיִם כִּי כְּלָלוֹת הַחִיבוּר ד'שֵׁם
 24 שְׁמַיִם, גְּשָׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת,
 25 תְּתַחַבְּרִים וְעֵלְיוֹנִים, שֶׁהוּא
 26 הַתִּיקוֹן שֶׁל עֵינֵי הַמִּחְלוּקַת, כְּמִבּוּאָר
 27 לְעִיל, נֶעְשָׂה עַל-יְדֵי ב'
 28 אוֹפְנִים, שְׁהֵם ב' הַקְּוִין
 29 שְׁבֵהֶם חֲלוּקִים שְׁמַאי וְהַלֵּל,
 30 שְׁזָהוּ גַם שְׂרָשׁ הַמִּחְלוּקַת שֶׁל
 31 כָּל הַתְּנַאִים וְהֶאֱמִירָאִים,
 32 לְהַתְּמִיר וְלֶאֱסֹר מִצַּד קו
 33 הַגְּבוּרָה אוֹ לְהַקֵּל וְלְהַתִּיר
 34 (הֵינּוּ שְׁאִין זֶה קָשׁוּר וְאִסוּר
 35 בִּיְדֵי הַחִיצוֹנִים כּו'³⁸ הֵם
 36 הַקְּלִיפּוֹת וְהַסְּטֵרָא-אַחֲרָא, אֵלּא נִיתָן
 37 לְהַעֲלוֹת אוֹתָם לְקְדוּשָׁה) מִצַּד קו
 38 הַחֲסָד הַנּוֹטָה לְהַתִּיר, כְּדַבְּרֵי רַבְנֵי
 39 הוֹקֵן ב'הַקְּרַמַּת הַמַּלְקוּט' לְסַפֵּר הַתְּנַיָּא:
 40 "... אִף בְּהַלְכוֹת אִסוּר וְהִיתֵר הַנְּגֻלוֹת
 41 לְנוּ וּלְבַנֵּינוּ מִצְּאֵנוּ רַאיֵנוּ מִחְלוּקַת
 42 תְּנַאִים וְאִמּוּרָאִים מִן הַקְּצָה אֵל הַקְּצָה

(37) ראה גם סד"ה כל מחלוקת תער"ב (המשך תער"ב ח"א ע' מ). (38) ראה תניא פ"ז. (39) ש"ה"ש מח, סע"ב ואילך.
 (40) כתובות טז, סע"ב ואילך. (41) מועד קטן ה, א. (42) איוב כט, ג.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

44 כו'43 (שְׁלַחַן כְּתִיב44 וַיִּכְפּוּ אֶת אֶהֱרֹן כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל וּפִירֵשׁ
 45 רש"י: "האנשים והנשים, לפי שהיה אהרן ורודף שלום ומטיל אהבה בין בעלי
 46 מריבה ובין איש לאשתו"), שְׁהוּא עֲנִיָן הַמְּשַׁכָּה וְהַגִּילּוּי
 47 מִלְמַעְלָה לְמַטָּה34. וְהָעֵיִר גַּם שְׁמָשָׁה עֲנִיָנוּ תוֹרָה שְׁהִיא
 48 בְּאֹפֶן שֶׁל הַמְּשַׁכָּה מִלְמַעְלָה
 49 לְמַטָּה, וְאֶהֱרֹן עֲנִיָנוּ תְּפִלָּה
 50 שְׁהִיא בְּאֹפֶן שֶׁל הַעֲלָאָה
 51 מִלְמַטָּה לְמַעְלָה45, הָרִי שְׂגַם
 52 בַּמִּשְׁה וּגַם בְּאֶהֱרֹן יֵשׁ בְּצַעַם אֶת שְׁנֵי
 53 הַעֲנִיָּנִים, הֵן הַעֲלָאָה וְהֵן הַמִּשְׁכָּה.
 54 וְעַל זֶה אָמְרוּ שְׁמַחֲלוּקָת
 55 שְׁהִיא לְשֵׁם שְׂמִים, מַחֲלוּקָת
 56 שְׂמָאֵי וְהַלֵּל, סוּפָה לְהַתְּקִים,
 57 כִּי לְעֵתִיד-לְבָא יִהְיוּ ב' הָאֹפְנִים
 58 שֶׁל עֲבוּדַת ה' וְחִיבוּר בֵּין
 59 מַעְלָה וּמַטָּה, רַחֲנוּת וְגַמְוִיּוּת,
 60 דְּהַעֲלָאָה וְהַמְּשַׁכָּה גַם יַחַד46,
 61 כְּמַבּוּאָר ב'לְקוּטֵי תוֹרָה47
 62 דְּבוּרֵי-הַמִּתְחִיל וְשְׂמָתֵי כְּרֹכֵד,
 63 כְּפִירוּשׁ מְאָמֵר רַבּוּתֵינוּ
 64 ז"ל48 פְּלִיגֵי כו' נַחֲלָקוּ בְּפִירוּשׁ
 65 הַיַּעֲרוֹד הָאֲמוּר עַל לְעֵתִיד לְבוֹא
 66 "וְשִׂמְתִי כְּדוֹד שְׂמִשׁוּתִיךָ" חֵד אָמְרוּ
 67 שֶׁהַכוּוּנָה לֵאבֹן טוֹבָה מְסוּג שׁוֹרֵם
 68 וְחֵד אָמְרוּ שֶׁהַכוּוּנָה לֵאבֹן טוֹבָה
 69 מְסוּג יִשְׁפָּה, אָמַר לְהוּ הַקְּב"ה
 70 לְהוּי כְּדִין וְכְדִין, שִׁיחִיה גַם זֶה
 71 וְגַם זֶה, הֵינּוּ כְּשִׁנְיָהֶם, וְזֶה הָרַמּוּ
 72 בְּמִילָה "כְּדוֹד" שְׁלַעֲתִיד-לְבָא
 73 יִהְיוּ ב' הַבְּחִינּוֹת כֹּאחַת,
 74 שְׁתִּהְיֶה עֲלִית הַעוֹלָמוֹת
 75 מִלְמַטָּה לְמַעְלָה, שְׁתִּתְחַתּוּן
 76 יַעֲלָה לְמַעְלָה, וְגַם יִהְיֶה
 77 גִּילּוּי מִלְמַעְלָה לְמַטָּה,
 78 שְׁהַעֲלִיּוֹן יוֹרֵד לְמַטָּה, וְהַמַּעֲלָה
 79 בְּחִיבוּר שֶׁל שְׁנֵי הָאֹפְנִים יַחַד הִיא כִּי
 80 יֵשׁ מַעְלָה וְיִתְרוֹן בְּכָל אֶחָד
 81 מֵהֶם, הַמַּעְלָה דְּעֲלִית
 82 הַתְּחַתּוֹן וְהַתְּקִרְבוֹת לֵאלוּקוֹת בְּרוּךְ
 83 הַעֲלָאָה מִלְמַטָּה לְמַעֲלָה הִיא שְׁעַל-
 84 יָדֵי הַזִּיכּוּף הַעֲדוּן שְׁלוֹ, שֶׁל הַתְּחַתּוֹן מְצַד עֲצָמוֹ, הַגָּה נּוֹסֵף לְכָף
 85 שְׂיֵשׁ בְּזָה לְהַתְּקִרְבוֹת מְצַד הָאָדָם בְּכוּחוֹת שֶׁל גַּם הַעֲלִיּוֹ שְׂרוּצָה
 86 אָדָם בְּקַב אַחַד שְׁלוֹ49, מִתְּשַׁעָה קָבִים שֶׁל חֲבֵרוֹ, זֹאת אוֹמֵר, אָדָם

1 לומר "כלה נאה וחסודה" אפילו על כלה שיש לה חסרונות, וְעַל-יָדֵי-זֶה
 2 יָבֵא לְהִיּוֹת בְּבַחֲיַנַּת פְּלָה נְאֻה וְחִסוּדָה (ובלשון ה'לקוטי תורה):
 3 "... להיות בית שמאי שרשם מבחינת הגבורות עליונות על כן נקרא שמאי
 4 כעניין שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק ושם דרך כו' כל השם אורחותיו דהיינו
 5 ששוקל דרכיו איך ומה הוא. היינו
 6 שלפי ערך סור מרע כך יהיה המשכה
 7 אחר כך מבחינת כלה, כלות הנפש
 8 שמלמעלה. וזהו כלה כמות שהיא
 9 כלומר כמו שהיא העלייה מלמטה
 10 מבחינת אתכפיה מסור מרע אם רב
 11 ואם מעט וכך יהיה המשכת בחינת
 12 גילוי כלות הנפש בנפשו... אבל בית
 13 הלל שרשו מבחינת החסדים חולק על
 14 בית שמאי שלא יהיה המשכה לפי
 15 ההעלאה אלא אדרבה תחילה תהיה
 16 המשכה מלמעלה למטה וממילא יפלו
 17 כל החיצונים שלא לה' המה והיינו
 18 שהעשה טוב יהיה קודם לסור מרע כי
 19 מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך
 20 ועל כן נקרא הלל מלשון בהילו נור
 21 עלי ראשי. וגם הלל מלשון שבח
 22 והילול דהיינו על-ידי שבחים
 23 בהתבוננות גדולת ה' ממילא יפול
 24 הרע").
 25 וְזֶהוּ שְׁמַחֲלוּקָת שְׁהִיא לְשֵׁם
 26 שְׂמִים זֶה מַחֲלוּקָת שְׂמָאֵי
 27 וְהַלֵּל, בְּמִיּוּחַד, יוֹתֵר מִהַמַּחֲלוּקוֹת
 28 שֶׁל שאר התנאים, כִּי חִיבוּר
 29 הַעוֹלָם עִם אֱלֻקוֹת (שֵׁם
 30 שְׂמִים, גַּמְוִיּוֹת וְרוּחֲנוּת בִּיחַד
 31 שְׂזוּהִי תְּכַלִּיתָה שֶׁל
 32 הַמַּחֲלוּקָת לְשֵׁם שְׂמִים שְׂתַמּוּרַת
 33 הַפִּירוּד יִהְיֶה חִיבוּר וְיַחַד) נְעֻשָׂה
 34 עַל-יָדֵי ב' הַקְּוִיִּן דְּהַעֲלָאָה
 35 מִלְמַטָּה לְמַעְלָה (שְׂמָאֵי)
 36 וְהַמְּשַׁכָּה מִלְמַעְלָה לְמַטָּה
 37 (הַלֵּל) הֵינּוּ עַל יָדֵי עֲבוּדַת ה'
 38 בְּחִיבוּר שְׁנֵי אֹפְנֵי הָעֲבוּדָה גַם יַחַד.
 39 וְעַל-דֶּרֶךְ כְּלָלוֹת הַחִילוּק
 40 הַחֲבֻדֵל שְׂבִיִן מִשָּׁה וְאֶהֱרֹן,
 41 שְׂמָשָׁה הָיָה מְדַקְדֵק בְּכָל דְּבָר אִם הוּא עַל-פִּי הַתּוֹרָה כו',
 42 עַל-דֶּרֶךְ הַשֵּׁם אוֹרְחוֹתָיו בְּדוּמָה לְבֵית שְׂמָאֵי, עֲבוּדַת ה' בְּדֶרֶךְ הַעֲלָאָה
 43 מִלְמַטָּה לְמַעֲלָה. וְאֶהֱרֹן הָיָה אוֹהֵב שְׁלוֹם כו' אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת

(43) אבות פ"א מ"ב. וראה גם לקו"ש חכ"ד ע' 255. (44) חוקת כ, כט ובפרש"י. (45) אוה"ת וארא ע' רכו. (46) ראה גם אוה"ת פרשתנו ע' תשה. סד"ה כל מחלוקת תער"ב הנ"ל. (47) פ' ראה כח, ב. (48) בבא בתרא עה, א. (49) בבא מציעא לח,

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 מעדיף מעט משלו (היינו דבר שהוא עצמו יגע עליו) על פני הרבה של חברו
2 (שהוא קיבל ללא יגיעה) הרי הוא מתאחד עם האור בפנימיות
3 יותר, כי לאחר שזיכך ועידן את עצמו, הוא נעשה כלי לכך שהאור האלוקי
4 יאיר בו בפנימיות מה־שאינ־כן בירידת העליון מלמעלה למטה,
5 מבלי שהאדם מצידו התייגע על כך,
6 כִּי־נִדְבַקְךָ לֹא נִדְבַקְךָ, ומהותו
7 של האדם עצמו נשארה כפי שהייתה,
8 הנה אף שנמשך בו גילוי
9 אור העליון, הרי למרות שמדובר
10 בהמשכת אור נעלה, מכל־מקום
11 אין הגילוי מתאחד כל־כך
12 עם הפלי כי כלי לא מוכך לא
13 מסוגל לקלוט את האור באופן פנימי.
14 והמעלה היתרון שבירידת האור
15 העליון מלמעלה למטה היא
16 שהמשכת האור היא ממקום
17 גבוה יותר, מדרגה שהאדם עצמו,
18 גם לאחר העידון והזיכוך, לא יכול
19 להגיע לשם. שְׁלֵכֵן בַּכּוּחַ של האור
20 הזה, מפני מעלתו, לְבַא
21 ולהתגלות למטה יותר עד
22 לעולם הזה הגשמי ועד להארה באדם
23 שלא הודרך, וכיוון שיש מעלה ויתרון
24 בכל אחד משני האופנים של "העלאה"
25 ו"המשכה", לעתיד לבוא העבודה
26 תהיה בשניהם יחד.
27 אף לעומת מחלוקת לשם שמים
28 שבסופו של דבר פועלת חיבור בין
29 "שם" (גשמיות) ו"שמים" (רוחניות)
30 יש גם מחלוקת שאינה לשם
31 שמים, שזוהי מחלוקת קרח
32 וְכָל עֲדוּתוֹ, והיגיון⁵⁰, שְׁקָרַח
33 וְעֲדוּתוֹ בניגוד למשה ואהרן ובניגוד
34 להלל ושמאי לא רצו בחיבור
35 שֶׁל 'שם' (מציאיות היש
36 הגשמי) עם 'שמים' (אלקות
37 שלמעלה מעולמות), אֲלֵא רָצוּ
38 שִׁישְׂאָר הַיֵּשׁ הגשמי דָּבָר
39 נִפְרָד, שאינו בטל באלוקות, שְׁלֵכֵן
40 נִקְרָאוּ אנשי דור הפלגה שקורח
41 ועדתו היו גלגול מהם אֲנָשֵׁי שֵׁם. ועל זה אמרו רבותינו ז"ל

אינ שם אלא עבודה־זרה. והענין בזה⁵¹, דהנה אמרו
רבותינו ז"ל⁵² ישראל שבחויץ לארץ ואינם גרים בארץ ישראל
עובדי עבודה־זרה בטהרה הן כלומר, אינם עובדי עבודה זרה במובן
הפשוט והחמור, אבל בגלל ישיבתם בחוץ לארץ הם נחשבים כעובדי עבודה
זרה "בטהרה" (בדקות). וטעם
הדבר, כי בחוץ־לארץ גזרו
חכמים טומאה על ארצה
וגושה⁵³, גושי העפר שלה, לפי
ששם בחוץ לארץ, נמשך
השפע האלקי על־ידי
לבושים רבים כו'⁵⁴, המכסים
ומעלימים את האור ועד
להתלבשות בלבוש הטבע עד
כדי כך שהאור האלוקי מלוכש ומכוסה
בעבודה שהקדוש ברוך הוא מנהיג את
העולם בדרך הטבע באופן
שהאדם יכול להחשיב את
התעסקותו בפרנסה על־ידי
תחבולות כו' שהוא עושה בעצמו
כאילו הוא ענין עיקרי
בהשפעה זו, ולפי דעתו
התחבולות שעושה הן הממשיכות
ומורידות לו את השפע ולכן הרי
זה כמו המשפתחה לשמש
ולירח, ועובד אותם עבודה זרה
בראותו לעיני בשר כפי
שהברים נתפסים במבט חיצוני
שעל־ידם נמשך השפע, כמו
שכתוב⁵⁵ ממגד תבואות
שמש וממגד גרש ירחים,
ואינו מתבונן ולא שם לב לאמת
שהם רק שלוחי השפע,
ואינם אלא כגרזן ביד החוצב
בו⁵⁶, אבל אין להם שום חשיבות
מצד עצמם והאמת היא שהשפע בא
אך ורק מהקדוש ברוך הוא ועל־
דרך־זה גם בנוגע למזלות
כו', שורש החיות של הנבראים
כמאמר רבותינו ז"ל⁵⁷ אין
לך עשב למטה שאין לו מזל
שורש מלמעלה המפה בו ואומר לו גדל, שאינם אלא כגרזן

א. 50) ראה גם אוה"ת פרשתנו ע' תרצו. 51) ראה סה"מ תרל"ב שם (ע' שעה ואילך). תרע"ח שם (ס"ע שנו ואילך).
52) עבודה זרה ח, א. 53) שבת טו, א. 54) ראה גם תניא אגה"ק סכ"ה (קלט, ב). 55) ברכה לג, יד. 56) ע"פ ישע"י יו"ד,
טו. 57) ראה ב"ר פ"י, ו. זהר ח"א רנא, א (בהשמטות). ח"ב קעא, ב. מו"נ ח"ב פ"י. תניא אגה"ת פ"ו (צו, א). אגה"ק
סס"כ (קלב, א).

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 **בַּיּוֹם הַהוּא בּוֹ, וְאִין לָהֶם כּוֹחַ וּמִצִּיאוֹת מִצַּד עֲצַמָּם וַיִּכְמוּ שְׂכֵתָב**
 2 **הַרְמַבִּי"ם** 58 **שְׂאִין רְאוּי לְעִבְדָּם לְעִבּוֹד אֶת הַמּוֹלוֹת, אִפִּילוּ כְּדִי**
 3 **לְהִיוֹתָם אֲמֻצָּעִים לְקִרְבָּם אֲלֵיו אַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲלֵא אֲלֵיו**
 4 **בְּלִבְד וְכֹנֵנו הַמִּחְשָׁבוֹת וַיִּנְיָחוּ יַעֲבֹדוּ כָּל מָה שְׁזוּלוֹתוֹ.**
 5 **וְאֶדְרָבָה, כְּאֲשֶׁר מִחְשָׁבֵיהֶם**
 6 **אֶת הַמְּמוּצָעִים הַשֶּׁמֶשׁ הַיָּרִיחַ**
 7 **וְהַמּוֹלוֹת שֶׁדָּרְכָם עוֹבֵר הַשֶּׁפַע בְּפוּעַל**
 8 **לְמִצִּיאוֹת פְּנִי-עֲצָמָם, שִׁישׁ**
 9 **לָהֶם כּוֹחַ מִשְׁלָהֶם, חֲלִילָה, הִנֵּה**
 10 **עַל-יָדֶי-זֶה מְפָרִידִים וּמְנַתְּקִים**
 11 **אוֹתָם מִמְקוֹרָם כּו'. וְזֶה**
 12 **שְׂמֵחַלוֹקֶת שְׂאִינָה לְשֵׁם**
 13 **שְׂמִים זֶה מִחְלוֹקֶת קֶרַח וְכָל**
 14 **עֲדָתוֹ, שְׂאֲצַל קֶרַח וְעֲדָתוֹ כָּל**
 15 **עַנְיָן הַמִּחְלוֹקֶת וְהַהֲבַדְלָה**
 16 **הַפִּירוּד מֵאֲלוֹקוֹת הַלְּהִיּוֹת מִצִּיאוֹת**
 17 **יֵשׁ, אִין זֶה לְשֵׁם שְׂמִים,**
 18 **מִתּוֹךְ כּוֹנֵנָה כְּדִי לְפַעוֹל גַּם**
 19 **בְּיֵשׁ אֶת הַחִיבוּר**
 20 **וְהַהֲתַפְּלוֹת בְּאֲלוֹקוֹת (כְּמוֹ**
 21 **שֶׁהוּא אֲצַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, בְּבִ**
 22 **הָאוֹפְנִים דְּמִלְמַעְלָה לְמֹטָה**
 23 **דְּרָכוֹ שֶׁל אַהֲרֹן, "הַמִּשְׁכָּה" וּמִלְמַטָּה**
 24 **לְמַעְלָה, דְּרָכוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, "הַעֲלֵאנָה"**
 25 **כְּנִ"ל), אֲלֵא רְצוֹנָם שֶׁתִּשְׂאָר**
 26 **הַהֲבַדְלָה בֵּין גִּשְׁמוּיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת**
 27 **וַיִּשְׂאָר הִישׁ דְּבַר נִפְרָד, מִפְּנֵי**
 28 **שֶׁהִיוּ קוֹרָח שֶׁהִיָּה מִשְׁבֹּט לֹוי וְכֵן**
 29 **עֲדָתוֹ מִבְּחִינַת הַגְּבוּרוֹת בְּלִבְד,**
 30 **לֵאלֹא הַתַּפְּלוֹת הַחֲסִדִים**
 31 **וְהַגְּבוּרָה הִיא שׁוֹרֵשׁ הַפִּירוּד וְהַהֲבַדְלָה.**
 32 **וְעַל-זֶה נֹאמַר שְׂמֵחַלוֹקֶת**
 33 **שְׂאִינָה לְשֵׁם שְׂמִים אִין סוֹפָה**
 34 **לְהַתְּקִים, שְׂאִין זֶה עַנְיָן שֶׁל**
 35 **הַיִּפְף הַבְּרָכָה חֲסִי וְשִׁלּוּם, וְאִין**
 36 **כּוֹנֵנָת הַמִּשְׁנָה לֵאלֹל קִירוֹחַ וְעֲדָתוֹ סוֹף**
 37 **בְּלַחֵי רְצוּי אֲלֵא אֶדְרָבָה, דְּכִינֵן**
 38 **שְׂלֵא יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדְּחָה 59, וַיִּשְׁנָה**
 39 **בְּהַטָּחָה בְּכּוֹסוֹ שֶׁל דְּבַר כָּל אֶחָד**
 40 **וְאֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵאלֹל יוֹצֵא מִן**
- הכלל, יעשה תשובה ולא יורחק מאלוקות לתמיד חלילה, הרי בהכרח
 שלא ישאר ענין ההבדלה והפרוד, אלא לבסוף יתברר
 ה"ש ויתבטל למקור חיותו. לפי שתכלית הפונה והמטרה בענין
 ההבדלה והפרוד מלכתחילה היא בשביל הפירוד והתיקון,
 שיהיה בסופו של דבר שעל-ידי-
 זה נעשה עליו גדול יותר, מאשר אילו לא היה פירוד כלל
 מלכתחילה, כיוון שגם ענין
 שהיה מנגד לקדושה, נתהפך להיות כלי
 לאלקות, שזהו פללות ענין
 התשובה, שגם מי שהיה רחוק חזר
 והתקרב וכנ"ל (סעיף ד) שלכן נאמר ביום
 השלישי ב' פעמים כי טוב⁶⁰ ופעם אחת
 היא בשביל מה שנעשה ביום שני,
 ההבדלה בין מים למים שהיא שורש
 ענין הפירוד בנבואים, ולמחרת,
 ביום שלישי, נאמר גם עליה "כי טוב",
 כי בסופו של דבר הפירוד מביא לעלייה
 שלא היו באים אליה בלעדיו.
 ועל-דרך-זה בנוגע למחלוקת קרח
 ועדתו כפשוטה, שגם אצלם ישנו
 ענין התשובה⁶¹, ועליהם נאמר⁶² מוריד שאל
 ויעל, ואף על פי שירדו ל"שאלו" בסופו
 של דבר גם הם חזרו ועלו ולא עוד אלא
 שעל-ידי-זה שנתלקו על הפהונה, על ידי
 הירידה והפירוד עצמם ניתוסף עליו
 גדול יותר בענין הפהונה, שלא היה
 קודם המחלוקת, שזהו מה שכתוב
 בהמשך הפרשה⁶³ וידבר ה' אל אהרן
 ואני הנה נתתי לך את ועל-דרך-זה
 בנוגע למחלוקת קרח ועדתו כפשוטה,
 שגם אצלם ישנו ענין התשובה⁶¹,
 ועליהם נאמר⁶² מוריד שאל ויעל, ולא עוד
 אלא שעל-ידי-זה שנתלקו על הפהונה,
 ניתוסף עליו גדול יותר בענין הפהונה,
 שזהו מה שכתוב בהמשך הפרשה⁶³ וידבר ה'
 אל אהרן ואני הנה נתתי לך את משמרת

(58) עיקר החמישי מ"ג העיקרים (פירוש המשניות סנהדרין הקדמה לפרק חלק). (59) ע"פ שמואל-ב יד, יד. וראה תניא ספ"ט. הלי' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ג. (60) ראה אוה"ת בראשית לד, סע"א ואילך. אחרי ע' פה. (61) ראה פרש"י פינחס כו, יא. (62) שמואל-א ב, ו. וראה סנהדרין קח, א. קט, ב. (63) פרשתנו יח, ת.

ביאור בדרך אפשר

1 מְשַׁמֵּרֵת תְּרוּמוֹתַי וְגו', וְאֵיתָא בְּסִפְרֵי⁶⁴ מְשַׁל הַדְּיוֹט אוֹמֵר
 2 לְטוֹבְתֵי נִשְׁבְּרָה רְגֵל פְּרִתֵי⁶⁵, (וכסיפור חכמינו ז"ל (בתלמוד
 3 ירושלמי במסכת הרוית): מעשה בר' אליעזר ורבי יהושע ור' עקיבא שעלו
 4 לחולת אנטוכיא על עסק מגבית חכמים והיה שם אבא יהודה שהיה נוהג
 5 צדקה בעין טובה. פעם אחת ירד
 6 מנכסיו וראה רבותינו ונתייאש מהן
 7 עלה לו לביתו ופניו חולניות. אמרה לו
 8 אשתו מפני מה פניך חולניות אמר לה
 9 רבותינו כאן ואינו יודע מה אעשה.
 10 אשתו שהייתה צדקת ממנו אמרה לו
 11 נשתיירי לך שדה אחת, לך ומכור
 12 חצייה ותן להן, הלך ועשה כן ובא
 13 אצל רבותינו ונתן להן, והתפללו עליו
 14 רבותינו אמרו לו: אבא יהודה, הקדוש
 15 ברוך הוא ימלא חסרונותיך. כשהלכו
 16 להם, ירד לחרוש בתוך חצי שדה. עם

ביאור בדרך אפשר

כשהוא חרוש בתוך חצי שדה שקעה פרתו ונשברה. ירד להעלותה והאיר
 הקדוש ברוך הוא עיני ומצא אוצר. אמר לטובתי נשברה רגל פרת. (בסופו
 של דבר המחלוקת על הכהונה של אהרן הייתה לטובתו של אהרן,
 בא קרח וערער על הַכֹּהֲנֵה כְּנַגְדוֹ, מְשַׁל⁶⁶ לְמַלְךְ שְׁהִיָּה
 לוֹ בְּנֵי-בֵית וְנָתַן לוֹ שָׂדֵה
 אחת בְּמִתְנָה וְלֹא פָתַב וְלֹא פָתַב וְלֹא
 חָתַם וְלֹא הֵעֲלָה בְּעֶרְכָּאִין,
 בא אָחִד וְעָרַעַר עָלָיו כּו',
 אָמַר לוֹ הַמְּלֶךְ הַרְיֵנִי כּוֹתֵב
 וְחֹתֵם לָךְ וּמַעֲלָה בְּעֶרְכָּאִין,
 אָף קָאֵן לְפִי שָׂבָא קִרְחָ וְעָרַעַר כְּנַגְדָּא אֶהְרֵן עַל
 הַכֹּהֲנֵה, בָּא אָחִד וְעָרַעַר עָלָיו כּו', אָמַר לוֹ
 הַמְּלֶךְ הַרְיֵנִי כּוֹתֵב וְחֹתֵם לָךְ וּמַעֲלָה בְּעֶרְכָּאִין,
 אָף קָאֵן לְפִי שָׂבָא קִרְחָ וְעָרַעַר כְּנַגְדָּא אֶהְרֵן עַל
 הַכֹּהֲנֵה, בָּא הַפְּתוּב וְנָתַן לוֹ כ"ד מִתְנֹת כְּהוֹנָה
 לאהרן כ"ד מִתְנֹת כְּהוֹנָה
 כו'⁶⁷ ככל הפרטים שבהמשך פרשת
 קורח.

כו' 67.

(64 שם, כ. 65) ראה ויק"ר פ"ה, ד. 66) הובא בפרש"י שם, ח. 67) חסר הסיום (המו"ל).

המשך ביאור למס' שבת ליום שני עמ' א

1 לא לזקמה ליה בני - מי שמצערני לא יהיו לו בנים, וכן הוה - וכך
 2 היה שלא היו לשמואל בנים כי אם שתי בנות.
 3 הגמרא תולה את הלימוד על מקום המילה במחלוקת תנאים:
 4 בתנאי, מניין למילה שבאותו מקום. נאמר כאן במילה 'ערלתו',
 5 ונאמר להלן לגבי נטיעה 'ערלתו', מה להלן דבר שעושה פרי, אף
 6 כאן דבר שעושה פרי, דבר רבי יאשיהו. רבי נתן אומר, אינו צריך
 7 ללימוד זה, אלא יש ללמוד כן מהנאמר אצל מילה עצמה, הרי
 8 הוא ו-הכתוב) אומר (בראשית י"ד) לענן מילה, ועל זכר אשר לא
 9 ימול את בשר ערלתו, לומדים מזה שעושים מילה במקום שניכר
 10 בין זכרות לנקבות.
 11 הגמרא מביאה ברייתא שצריך לעשות תפילין רק מבעלי חיים
 12 טהורים: תנו רבנן בברייתא, בותבין תפילין על גבי עור בהמה
 13 מהורה ועל גבי עור תיה מהורה ועל גבי עור נבלות וטרפות שלהן
 14 (של הטהורות), ופרשות התפילין נכרבות בשערן של אלו
 15 הטהורות ואחר כך מכניסין לבתים, והבתים של התפילין נתפרות
 16 בגידן של הטהורות, והלכה למשה מסיני שהתפילין נכרבות בשערן
 17 ונתפרות בגידן של הטהורות ולא של הטמאות, אבל אין בותבין לא
 18 על גבי עור בהמה טמאה ולא על גבי עור תיה טמאה, ואינו צריך
 19 לומר שאין כותבים על גבי עור נבלה וטרפה שלהן ו-של הטמאות
 20 ואין נכרבין בשערן ואין נתפרות בגידן של הטמאות.
 21 הברייתא ממשיכה ומבארת מנין שאין כותבים אלא על עורות של

22 הטהורות: וזו שאילה שאל ביתוס אחר את רבי יהושע הנרסי, מניין
 23 שאין בותבין תפילין על עור בהמה טמאה. השיב לו רבי יהושע,
 24 דכתיב (שמות י"ט) 'למען תהיה תורת ה' בפיד', ולומדים מכך
 25 שעושים תפילין רק מדבר המותר בפיד. שאל הביתוסי, אלא
 26 מעתה, על גבי עור נבלות וטרפות של הטהורות אל יכתבו, שהרי
 27 אסורים באכילה. אמר לו רבי יהושע, אמשול לך משל למה הדבר
 28 דומה, לשני בני אדם שנתחייבו הריגה למלכות, אחד תרגו מלך,
 29 ואחד תרגו איסקליוסור - שר הטבחים, איזה מהן משופח, הוי
 30 אומר, זה שהרגו מלך, ואף הנבילות וטרפות שנהרגו על ידי
 31 הבורא יותר חשובות מאלו שנשחטו בידי אדם, ואם כותבים
 32 תפילין על גבי עור בהמה וזיה טהורות שנשחטו בידי אדם, כל
 33 שכן שכותבים על גבי עור נבלות וטרפות שלהן. שאלו הביתוסי,
 34 אלא מעתה יאכלו הנבילות וטרפות, לפי שהן חשובות. אמר ליה,
 35 התורה אמרה (דברים י"ב) 'לא תאכלו כל נבלה', ואת אמרת יאכלו.
 36 אמר לו הביתוסי, קאלום - טעם זה משובח.
 37 משנה
 38 משנתנו עוסקת באיסור עשיית מי מלח בשבת: אין עושין הילמי -
 39 מי מלח מרובים בשבת, מפני שנראה כמעבד,